

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego

DOB.WPK.6621.5.2025

Warszawa, 04 września 2025 r.

Ks. ██████████
Dyrektor
Caritas Potrzebującym
ul. Warszawska 32
15-077 Białystok
KRS 0000269579

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 w związku z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1491 ze zm.)¹, przeprowadzono w Caritas Potrzebującym ² w Białymstoku, kontrolę planową.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolujący w składzie przedstawionym, w protokole kontroli³ na podstawie upoważnień wydanych przez Pana ██████████ ██████████ Dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Przedmiot kontroli obejmował: *Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego, w tym na kontach indywidualnych (tzw. subkontach) podopiecznych organizacji.*

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2024 r. do dnia podjęcia czynności kontrolnych⁴.

Ustalenia kontroli przedstawiono w sporządzonym w dniu 11 sierpnia 2025 r. protokole kontroli nr DOB.WPK.6621.5.2025, który został podpisany 19 sierpnia 2025 r. przez ks. ██████████ ██████████, Dyrektora Caritas Potrzebującym i odesłany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 27 sierpnia 2025 r. Do ustaleń

¹ Zwana dalej „ustawą” lub „udpp”;

² Zwane dalej: „CP” – skrót od nazwy Caritas Potrzebującym, „Caritas” lub „organizacją”;

³ ██████████ – Naczelnik Wydziału Procedur Kontrolnych (nr 2 upoważnienia) oraz ██████████ ██████████ – Radca w Wydziale Procedur Kontrolnych Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (nr 1 upoważnienia);

⁴ Termin kontroli: od 7 lipca 2025 r.;

zawartych w protokole kontroli Caritas Potrzebującym nie wniosło zastrzeżeń. Caritas przedstawił jedynie wyjaśnienia do zawartych w treści protokołu stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, w szczególności opisując planowane wprowadzenie określonych zmian.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Caritas w zakresie objętym kontrolą **oceniam pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień.**

Powyższą ocenę uzasadniają ustalenia kontroli, które poczyniono w wyniku zbadania przedłożonej dokumentacji źródłowej, zarówno merytorycznej jak i finansowej oraz na podstawie wyjaśnień udzielanych przez ks. ██████████ – Dyrektora Caritas Potrzebującym⁵, pełniącym od dnia 1 lipca 2024 r. jednocześnie funkcję Dyrektora Caritas Archidiecezji Białostockiej.⁶

I. Ustalenia kontroli

W trakcie czynności kontrolnych dokonano następujących ustaleń:

1. Działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego oraz działalność gospodarcza

a) Zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego

Mając na uwadze ustalenia kontroli przedstawione w pkt. III protokołu z dnia 11 sierpnia 2025 r. nie stwierdzono naruszenia art. 10 ust. 3 ustawy⁷. Zgodnie z postanowieniami Statutu, działalność Caritas Potrzebującym jest prowadzona jako działalność nieodpłatna. W przedmiotowym dokumencie określono również rodzaje prowadzonej działalności przez CP, mieszczące się w zakresie zdań publicznych wskazanych w art. 4 ustawy.

b) Wyodrębnienie rachunkowe nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej oraz ewidencji księgowej środków pochodzących z 1,5% podatku

W wyniku kontroli nie stwierdzono naruszenia art. 10 ust. 1 ustawy, natomiast w zakresie art. 27 ust. 2c ustawy stwierdzono naruszenie jedynie w związku z brakiem precyzyjnej nazwy kont zespołu 7⁸, służących do ewidencji przychodów.

⁵ Na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 30 czerwca 2025 r. (sygnatura sprawy: BI.XII NS-REJ.KRS/006918/25/881) oraz Zaświadczenia o dokonaniu wpisu z dnia 30 czerwca 2025 r. Zmiana osobowej Zarządu jest już uwidoczniła w KRS, zgodnie z Informacją odpowiadającą aktualnemu odpisowi KRS – wg stanu na dzień 17 lipca 2025 r.;

⁶ Na podstawie aktu mianowania z dnia 23 maja 2024 r. nr 376/24/A;

⁷ Zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 określają w statucie lub w innym akcie wewnętrznym;

⁸ Konta: 700 - Przychody statutowe (7%), 710 - Przychody statutowe – Jeden procent-PDOF, oraz 711 - Przych. stat.- Jeden procent- wpłaty celowe;

W nazwie kont przychodowych, tj. kont: 700 *Przychody statutowe (7%)*, 710 *Przychody statutowe – Jeden procent-PDOF* oraz 711 - *Przych. stat.- Jeden procent - wpłaty celowe*, brak jest wskazania wprost, że dotyczą one bezpośrednio przychodów pochodzących z 1,5% pdof.

2. Prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych

a) Otrzymane środki z 1,5% podatku

Zgodnie z ustaleniami kontroli stwierdzono uchybienie wynikające z naruszenia art. 27 ust. 2c udpp, co zostało opisane w protokole kontroli w pkt IV.I.

Środki pochodzące z 1,5% pdof przekazywane były na rachunek bankowy nr 16 10201332 0000 1102 0317 0206.

Kwota środków pochodzących z 1,5% pdof z rozliczenia za rok 2023 przekazanych przez urzędy skarbowe w 2024 r., według zapisów ewidencji księgowej Caritas Potrzebującym na kontach przychodowych zespołu 7⁹, służących do ewidencji wpłat z tytułu 1,5% pdof w roku 2024, wyniosła łącznie 236 883,27 zł

Zgodnie z informacją wskazaną w wykazie Ministerstwa Finansów¹⁰, stanowiącym załącznik nr 2 do *Informacji dotyczącej kwot 1,5% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2024 roku*, wysokość środków z 1,5% pdof wyniosła 229 505,10 zł. Kwota wskazana w powyższym dokumencie odzwierciedla ich stan na dzień 15 września 2024 r., natomiast ewidencja księgowa na kontach przychodowych zespołu 7 i na koncie 131 - *Bieżący rachunek bankowy* oraz wyciągi bankowe obejmują cały 2024 r.

b) Wydatkowanie środków pochodzących z 1,5 % podatku

W wyniku kontroli nie stwierdzono naruszenia art.27 ust. 2 ustawy, co zostało opisane w pkt. IV.II. protokołu kontroli.

W trakcie czynności kontrolnych zbadano prawidłowość wykorzystania środków z 1,5% pdof na próbie¹¹ dokumentów księgowych¹², na łączną kwotę 123 389,95

⁹ Konta: 700 – *Przychody statutowe (7%)*, 710 – *Przychody statutowe – Jeden procent-PDOF*, 711 - *Przych. stat.- Jeden procent- wpłaty celowe*;

¹⁰ Wykaz organizacji pożytku publicznego, które w 2024 r. otrzymały 1,5% należnego podatku za 2023 r. (stan na 15 września 2024 r.);

¹¹ Przy doborze próby dokumentów księgowych do kontroli zastosowano dobór losowy i osąd ekspercki;

¹² ZW/24 z 5.02.2024 r. dot. ██████████, kwota 612,95 zł; 8/WB/24 z 31.08.2024 r. dot. czynsz i energia dla Fundacji Dialog (w im. ██████████), kwota 1 237,00 zł; 12/WB/24 z 31.12.2024 dot. działalności na rzecz organizacji pozarządowych Caritas Archidiecezji Białostockiej, kwota 120 000 zł (według najwyższej kwotowo pozycji), 5/WB/25 z 31.05.2025 r. dot. zakwaterowania turnus rehabilitacyjny – ██████████, kwota 1 540,00 zł;

zł¹³ (tj. 34,61% ogółu ww. wydatków). Odnośnie do wszystkich zweryfikowanych na próbie dokumentów księgowych ustalono uchybienie polegające na braku potwierdzenia dokonania kontroli formalnej, merytorycznej i rachunkowej na ww. dokumentach (z datą i czytelnym podpisem osoby/osób uprawnionych do takiej kontroli), co jest niezgodne z treścią art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁴.

Dodatkowo stwierdzono, że Caritas Potrzebującym w dość ograniczonym zakresie weryfikował dokumentację, na podstawie której podejmowano decyzję o udzielenie wsparcia ze środków pochodzących z 1,5% pdof, co szczegółowo opisano w protokole kontroli w pkt. IV.II.

c) Prawidłowość gromadzenia i przekazywania środków pochodzących z 1,5% podatku zgodnie z art. 27aa ustawy

Ustalenia kontroli nie wskazały na naruszenie art. 27aa ust. 1 ustawy¹⁵, co zostało opisane w pkt. IV.III. protokołu kontroli.

3. Prowadzenie promocji do przekazania 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych

W wyniku kontroli nie stwierdzono naruszenia art. 27c ust. 1 ustawy¹⁶, co zostało opisane w pkt. IV. protokołu kontroli.

4. Obowiązki sprawozdawcze OPP

a) Prawidłowość sporządzenia sprawozdania merytorycznego i finansowego

Ustalenia kontroli wykazały, że sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2024 r. Caritas Potrzebującym zostało po raz pierwszy zatwierdzone w dniu 13 czerwca 2025 r. uchwałą Komisji Nadzorczej. Następnie uchwałą Zarządu dnia 18 czerwca 2025 r. ponownie dokonano zatwierdzenia sprawozdania finansowego Caritas za 2024 rok¹⁷, co zostało uznane za ostateczne zatwierdzenie sprawozdania finansowego CP.

¹³ z czego 121 849,95 zł organizacja wydatkowała w 2024 r., a 1 540,00 zł w 2025 r.;

¹⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 120;

¹⁵ *Organizacja pożytku publicznego, która została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w art. 27a ustawy, nie może wzywać do przekazania lub przekazywać środków finansowych pochodzących z 1,5% pdof na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w tym wykazie;*

¹⁶ *Promocja prowadzona przez organizację pożytku publicznego, polegająca na publicznym zachęcaniu do przekazania 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, bez względu na formę dotarcia do podatnika, zawiera w szczególności informację o jej finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych;*

¹⁷ Uchwała Zarządu Nr 1/2025 z dnia 18.06.2025 r. – w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego przeznaczenia wyniku finansowego (pokrycia straty) Caritas Potrzebującym za 2024 rok;

Statut Caritas nie określa wprost organu CP właściwego do zatwierdzania sprawozdania finansowego. Dodatkowo jak opisano w pkt II protokołu kontroli w świetle § 10 przedmiotowego statutu Komisja Nadzorcza posiada uprawnienia inicjatywne, opiniodawcze i nadzorcze. Natomiast zgodnie z § 12 statutu Caritas do Zarządu należy podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach nie zastrzeżonych do kompetencji innych organów CP. Mając na uwadze powyższe ustalenia stwierdzono, że nie można uznać za prawidłowe podejmowanie uchwał w/s zatwierdzenia sprawozdania finansowego CP zarówno przez Komisję Nadzorczą jak i Zarząd (jednoosobowy) CP. Jednocześnie zgodnie z obecnie obowiązującym brzmieniem statutu Caritas Komisja Nadzorcza posiada jedynie – w odniesieniu do sprawozdania finansowego CP- tylko kompetencje opiniodawcze.

Dlatego też za celowe należy uznać wprowadzenie jednoznacznych postanowień Statutu, wskazujących w sposób niebudzący wątpliwości organu właściwego do zatwierdzenia sprawozdania finansowego jednostki.

W trakcie analizy sprawozdania finansowego stwierdzono, że CP wykazało błędne kwoty kosztów w pkt 5 Informacji dodatkowej, w tym kosztów pozostałej działalności statutowej, co opisano szczegółowo w protokole kontroli w pkt. V.1.

W wyniku kontroli nie stwierdzono naruszenia art. 52 ust. 1¹⁸ oraz art. 53 ust. 1¹⁹ ustawy o rachunkowości, zarówno w zakresie terminu sporządzenia sprawozdania finansowego jak i jego zatwierdzenia.

Ponadto nie stwierdzono naruszenia postanowień art. 23 ust. 2²⁰, oraz 23 ust. 1²¹ udpp, co opisane zostało w protokole kontroli w pkt. V.1.

b) Zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu merytorycznym

Analiza sprawozdania merytorycznego za rok 2024 wykazała prawidłowość zamieszczonych w nim danych, w tym przychodów i kosztów z 1,5% pdof, pod względem zgodności z dokumentacją źródłową oraz ewidencją księgową, z zastrzeżeniem, o którym mowa w pkt IV.I. protokołu kontroli, w zakresie dotyczącym braku wyodrębnienia do konta 131 - *Bieżący rachunek bankowy*, konta analitycznego do ewidencjonowania wyłącznie operacji, w tym wpłat ze środków pochodzących z 1,5% pdof.

¹⁸ Kierownik jednostki zapewnia sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego i przedstawia je właściwym organom, zgodnie z obowiązującymi jednostkę przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy;

¹⁹ Roczne sprawozdanie finansowe jednostki, z zastrzeżeniem ust. 2b, podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego;

²⁰ Organizacja pożytku publicznego sporządza roczne sprawozdanie finansowe, na zasadach określonych w przepisach o rachunkowości;

²¹ Organizacja pożytku publicznego sporządza roczne sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych;

c) Publikacja rocznego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania merytorycznego na stronie podmiotowej NIW – CRSO²² oraz na własnej stronie internetowej

Ustalenia kontroli wykazały, że organizacja nie naruszyła postanowień art. 23 ust. 6²³ oraz art. 23 ust. 2a²⁴ ustawy, co opisano w pkt. V.3. protokołu kontroli.

W trakcie czynności kontrolnych wykazano, że w opublikowanym na stronie podmiotowej NIW-CRSO sprawozdaniu finansowym za 2024 r. i w jego elementach składowych tj. wprowadzeniu do sprawozdania finansowego, bilansie, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej jako daty sporządzenia i zatwierdzenia tego sprawozdania widnieją odpowiednio 20 marca 2025 r. oraz 13 czerwca 2025 r. Z ustaleń kontroli wynika jednak, że sprawozdanie finansowe zostało sporządzone i podpisane w dniu 25 marca 2025 r., a zatwierdzone w dniu 18 czerwca 2025 r.

Dodatkowo ustalono, że Caritas Potrzebującym nie posiada własnej strony internetowej, jednakże sprawozdanie merytoryczne i finansowe za 2024 r. zostało zamieszczone na stronie internetowej Caritas Archidiecezji Białostockiej.²⁵

II. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienie i nieprawidłowości:

1. brak w nazwie kont: 700 - *Przychody statutowe (7%)*, 710 - *Przychody statutowe – Jeden procent-PDOF* oraz 711 - *Przych. stat.- Jeden procent - wpłaty celowe*, wskazania, że dot. przychodów pochodzących z 1,5%pdof, co stanowi uchybienie wynikające z naruszenia art. 27 ust. 2c udpp;
2. ewidencja na koncie 131 - *Bieżący rachunek bankowy*, wszystkich operacji gospodarczych dotyczących jednostki, co stanowi uchybienie wynikające z naruszenia art. 27 ust. 2c udpp.
3. brak wyodrębnienia subkonta do rachunku bankowego, przeznaczonego do operacji dotyczących środków pochodzących z 1,5% pdof. Na wyodrębniony rachunek bankowy, przeznaczony do gromadzenia środków z tytułu 1,5%pdof wpływały środki zarówno z 1,5% pdof oraz dokonywane były inne operacje m.in.

²² Narodowy Instytut Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, zwany dalej „NIW-CRSO”;

²³ *Organizacja pożytku publicznego zamieszcza zatwierdzone sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności, o których mowa w ust. 1 i 2, w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku, za który składane jest sprawozdanie finansowe i merytoryczne, na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej;*

²⁴ *Organizacja pożytku publicznego podaje sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 2, do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tym sprawozdaniem przez zainteresowane podmioty, w tym poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej;*

²⁵ <https://caritas.bialystok.pl/wp-content/uploads/2025/07/2024.pdf>- na stronie opublikowano także sprawozdania merytoryczne i finansowe z lat ubiegłych (2021-2023);

z darowizn, dotacji i wnoszonych opłat za marnowanie żywności. Powyższe stanowi uchybienie wynikające z naruszenia art. 27 ust. 2c udpp;

4. brak potwierdzenia dokonania kontroli formalnej, merytorycznej i rachunkowej na dowodach źródłowych (z datą i czytelnym podpisem osoby/osób uprawnionych do takiej kontroli), co jest niezgodne z treścią art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
5. zamieszczenie na stronie podmiotowej NIW-CRSO zatwierdzonego sprawozdania finansowego w dniu 17 czerwca 2025 r. czyli jeden dzień przed jego ostatecznym zatwierdzeniem wraz z przyjęciem stosownej uchwały Zarządu w dniu 18 czerwca 2025 r., co stanowi naruszenie art. 23 ust. 6 ustawy.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia w działalności Caritas Potrzebującym, które są konsekwencją niewystarczającej znajomości określonych wymogów ustawy. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia stoją w sprzeczności z przepisami ustawy określonymi w pkt II wystąpienia pokontrolnego.

IV. Zalecenia i wnioski

Wobec powyższych ustaleń, w tym stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień zaleca się:

1. zmianę nazw kont księgowych²⁶ służących do ewidencji środków z 1,5% pdof (art. 27 ust. 2c ustawy);
2. wyodrębnienie do konta 131- *Bieżący rachunek bankowy* konta analitycznego do ewidencjonowania wyłącznie operacji, w tym wpłat dotyczących środków pochodzących z 1,5% pdof (art. 27 ust. 2c ustawy);
3. wyodrębnienie subkonta do rachunku bankowego, przeznaczonego do operacji dotyczących środków pochodzących z 1,5% pdof;
4. dokonywanie kontroli formalnej, merytorycznej i rachunkowej na dowodach źródłowych, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości;
5. zamieszczanie na stronie podmiotowej NIW-CRSO zatwierdzonego sprawozdania finansowego za rok obrotowy;
6. dokonanie korekty błędnie wskazanych dat sporządzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2024 r. opublikowanego na stronie podmiotowej NIW-CRSO.

Na podstawie § 20 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r., poz. 2054) zobowiązuje się

²⁶ 700 - Przychody statutowe (7%), 710 - Przychody statutowe – Jeden procent-PDOF oraz 711 - Przych. stat.- Jeden procent - wpłaty celowe

Caritas Potrzebującym w Białymstoku do przekazania informacji o sposobie usunięcia nieprawidłowości i uchybień oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań w terminie 60 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z upoważnienia

████████████████████

Dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
/podpisano elektronicznie/